

ØSTFOLD
ENERGI

Retningslinjer for arbeid med Åpenhetsloven

1. Innledning

Fra 1. juli 2022 gjelder Åpenhetsloven - *Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold*. Lovens formål er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og sikre allmenheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser knyttet til dette.

FNs bærekraftsmål er retningsgivende for det samlede arbeidet med bærekraftig utvikling og samfunnsansvar. Østfold Energi motsetter seg moderne slaveri og enhver form for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, også knyttet til vår leverandørkjede.

Østfold Energi jobber allerede med disse temaene gjennom vårt HMS-arbeid og våre innkjøpsprosedyrer. Retningslinjen er ikke uttømmende og det forventes at alle ansatte bruker sin egen gode dømmekraft for å sikre etterlevelse av åpenhetsloven og etterlevelse av våre etiske retningslinjer og målsetting om ansvarlig næringsliv.

2. Redegjørelse for loven og rettslige forpliktelser

Loven, som beskrevet over, bygger på internasjonale rammeverk og konsensus om krav til ansvarlig næringsliv samt norske tradisjoner for åpenhet og tilgang til informasjon. Forbrukertilsynet er det uavhengige forvaltningsorganet som har til oppgave å føre tilsyn med og håndheve åpenhetsloven.

2.2. Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger

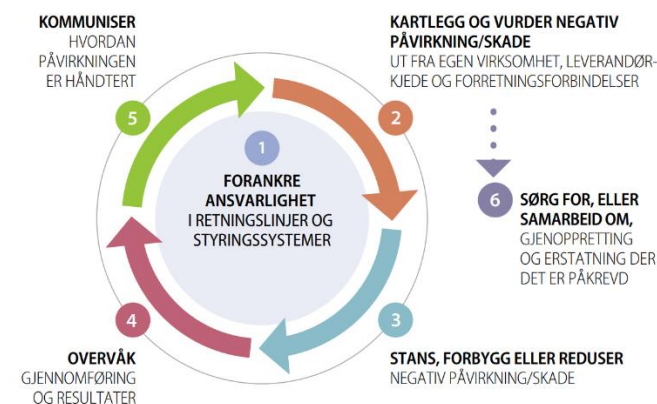
Åpenhetsloven omfatter større virksomheter, som definert i § 3 bokstav a) og pålegger disse virksomhetene plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger av sin leverandørkjede og forretningspartnere i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Utgangspunktet for aktsomhetsvurderingene er en risikobasert tilnærming, som innebærer at man identifiserer risiko og starter der risikoen er størst.

Forholdsmessighetsprinsippet ligger til grunn for virksomhetens forpliktelser. Med andre ord skal undersøkelsene som skal foretas og informasjonen som gis stå i forhold til selskapenes virksomhet, størrelse, risiko mv. Virksomheter som omfattes er i tillegg pliktige å publisere en årlig redegjørelse.

En aktsomhetsvurdering skal inkludere selskapets leverandørkjede (og deres underleverandører) og andre forretningspartnere som leverer varer eller tjenester direkte til Østfold Energi. Aktsomhetsvurderingen har følgende steg vist i figur 1.

Figur 1: De 6 stegene i aktsomhetsvurdering

2.2.1. Eksempler på relevante risikoer

Eksempler på relevante risikoer som kan forekomme og bør stanses, forebygges eller begrenses etter åpenhetsloven er:

Barnearbeid, diskriminering, minoritetsrettigheter, seksuell trakassering og vold, tvangsarbeid, arbeidshelse og -sikkerhet (f.eks. arbeidstakerrelatert skade og dårlig helse), brudd på arbeidstakernes rett til å etablere eller bli med i en fagforening og til å forhandle kollektivt, manglende overholdelse av minstelønn og bruk av farlige kjemikalier.

3. Aktsomhetsvurdering

Steg	Aktivitet
Forankre ansvarlighet (1)	Selskapets styre fastsetter den overordnede forankringen og har det overordnede ansvaret for å sikre at selskapet har på plass tilstrekkelige retningslinjer og tiltak. Selskapets administrerende direktør er ansvarlig for den daglige gjennomføringen av slike tiltak. Etterlevelse av åpenhetsloven er dermed et styre- og ledelsesansvar i Østfold Energi. For å sikre etterlevelse vil Østfold Energi foreta en gjennomgang av relevante interne og eksterne dokumenter og systemer etter rutineene i virksomhetsstyring.
Forankre ansvarlighet (1)	Gjennomgang av relevante interne og eksterne dokumenter og systemer etter rutineene i virksomhetsstyring. Dokumenter som er helt eller delvis oppdatert: Leverandørerklæring, etiske retningslinjer, innkjøpspolicy, risikostyring mm.
Kartlegg og vurder negativ skade (2)	Vår kartlegging av leverandørkjeden består av følgende steg: Steg 1: Gjøre et uttrekk av våre leverandører basert på størrelse, geografi og varetype. Steg 2: Opprette dialog med prosjektlederne som jobber tett med leverandørene for å avdekke mistanke om risiko. Aktsomhetsvurderingen og kartleggingen oppdateres ved endringer, slik at nye leverandører inntas i klassifiseringen. Steg 3: Vi vil sende ut et spisset spørreskjema som omfatter spørsmål rundt arbeids- og menneskerettigheter, sosiale og etiske retningslinjer, i første omgang til leverandører som er kategorisert med høy risikoprofil. Vi vil i økende grad vurdere å gjennomføre en bakgrunnsjekk av mellomstore og høyriskoleverandører i tråd med innkjøpsprosedyre med påfølgende oppfølgingstiltak og dialog med leverandører
Stans, forebygg eller reduser (3)	Tiltakene som iverksettes vil ta utgangspunkt i funnene i kartleggingen som er gjennomført i punktet over. <ul style="list-style-type: none"> Ved anbudsprosesser skal alle leverandører signere en leverandørerklæring for å sikre etterlevelse av grunnleggende krav til miljø, etiske og sosiale retningslinjer. Vi skal ha standardkontrakter med standardiserte kontraktsklausuler. Aktuelle sjekkpunkter kan være: <ul style="list-style-type: none"> Nøkkelpersoner skal forstå og kunne gjøre seg forstått på norsk eller engelsk <ul style="list-style-type: none"> Krav om HMS-kort ved prosjekter som faller inn under byggherreforskriften <ul style="list-style-type: none"> Gyldig ansvarsforsikring Riktig tariff Arbeidskontrakt og arbeidsvilkår Lønns- og arbeidsforhold i tråd med tariffavtale (byggherrens påseplikt) Rett til uanmeldt besøk og ved høy risiko også intervju av ansatte (revisjon/inspeksjon) Termineringsadgang ved brudd på leverandørerklæring/etiske retningslinjer Etiske retningslinjer for leverandører med plikt for leverandør til å overholde selskapets regler på ansvarlig næringsliv Dialog med leverandører gjennom leverandørmøter og regelmessige revisjoner/inspeksjoner <p>For deleide selskaper vil Østfold Energi gjennom eierskapsforvaltning og styreinstruks være bevisste vårt ansvar knyttet til åpenhetsloven. Våre leverandører sine underleverandører skal følges opp, men vi har ikke avklart metodikk for dette ennå.</p>

<p>Overvåk gjennomføring og resultater (4)</p>	<p>For høyriskoleverandører som medfører en iboende risiko for brudd på menneskerettighetene, skal selskapet følge nøye med på identifisert risiko og spore utfallet av de iverksatte tiltakene samt vurdere behovet for å iverksette ytterligere tiltak.</p> <p>Østfold Energi skal sørge for at risikorelevant informasjon knyttet til høyriskoleverandører deles med relevante ansatte i selskapet. Ved mistanke om brudd på menneskerettighetene skal Østfold Energi vurdere å rådføre seg med lokale myndigheter, lokalsamfunn og relevante frivillige organisasjoner.</p> <p>Brudd registreres i avvikssystemet, prosedyre for avviksbehandling utløses. Alvorlige brudd utløser intern granskning. Leverandørrisiko er en egen risiko i det øvrige risikoarbeidet til virksomheten.</p>
<p>Kommuniser hvordan påvirkningen er håndtert (5)</p>	<p>Selskapets årlige rapportering knyttet til åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger vil tilgjengeliggjøres på våre nettsider innen 30. juni hvert år. Virksomhetene skal i årsberetningen opplyse om hvor redegjørelsen er tilgjengelig. Rapporten vil inneholde følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og mulige negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold • Opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger • Opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene
<p>Sørg for, eller samarbeid om gjenoppretting (6)</p>	<p>Dersom det mottas avviksmelding, skal våre prosedyrer for avvik iverksettes og håndtering gjennomføres i henhold til interne føringer. En konsekvens av funn i aktsomhetsvurderingen kan være å avslutte leverandøravtalen.</p>

3.2 Informasjonsforespørsler

Østfold Energi vil kunne motta forespørsler om informasjon i forbindelse med selskapets etterlevelse av åpenhetsloven. Det er viktig at informasjonen gitt av Østfold Energi er tilstrekkelig og at den er forsvarlig kvalitetssikret internt i henhold til prosedyrene beskrevet nedenfor.

Etter åpenhetsloven § 6 kan enhver person etterspørre informasjon om hvordan Østfold Energi håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser etter § 4 (aktsomhetsvurdering). Dette inkluderer både generell informasjon og informasjon knyttet til et bestemt produkt markedsført av selskapet.

Ut fra loven §6 kan følgende krav om informasjon avslås:

- kravet ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å identifisere hva kravet gjelder
- kravet er åpenbart urimelig
- den etterspurte informasjonen gjelder opplysninger om noens personlige forhold
- den etterspurte informasjonen gjelder opplysninger om tekniske innretninger og fremgangsmåter eller andre drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den opplysningen angår

Retten til informasjon om faktiske negative virkninger på grunnleggende menneskerettigheter som Østfold Energi er kjent med, gjelder uavhengig av begrensningene i avsnittet ovenfor.

Krav kan også avslås hvis de er i konflikt med forsyningsforskriften, kraftberedskapsforskriften, personopplysningsloven og sikkerhetsloven. Behandlingen av informasjonskrav skal skje etter kravene i § 7 i Åpenhetsloven. Opplysningene skal gis skriftlig og skal være tilstrekkelige og forståelige.

Østfold Energi skal gi informasjon innen rimelig tid og senest tre uker etter at forespørselen om informasjon ble mottatt. Hvis den forespurte informasjonen eller typen informasjon gjør det uforholdsmessig belastende å svare på forespørselen om informasjon innen tre uker, skal informasjonen oppgis innen to måneder etter at forespørselen ble mottatt. Østfold Energi skal da, senest tre uker etter at forespørselen om informasjon ble mottatt, informere den som ber om informasjon om forlengelsen av fristen, årsakene til forlengelsen og når informasjonen kan forventes.

Dersom Østfold Energi avslår en anmodning om informasjon, skal selskapet informere om det rettslige grunnlaget for nektelsen, retten og fristen på tre uker for å kreve en nærmere begrunnelse for nektelsen og at Forbrukertilsynet er tilsyns- og veiledningsorganet.

3.3 Interne prosedyrer knyttet til informasjonsforespørsler

Østfold Energi er ansvarlig for håndtering av eksterne forespørsler om informasjon etter lovens § 6. All håndtering av forespørsler skal dokumenteres skriftlig. Det første trinnet er å vurdere om forespørselen oppfyller vilkårene etter lovens § 6 eller om den skal avslås. Dersom forespørselen avslås på grunnlag av § 6 annet eller fjerde ledd, skal det utarbeides et utkast til svar som grunngir nektelsen.

Et utkast til svar (enten forespørselen er ettergått eller nektes) skal sendes til CEO og skal godkjennes av CEO før svaret sendes til eksternt.

I saker som gjelder potensielle brudd på menneskerettighets-/arbeidsvilkår i selskapets leverandørkjede som kan medføre juridisk risiko og/eller omdømmerisiko for Østfold Energi, skal administrerende direktør rådføre seg med styret før det gis svar til en eksternt part.

ØSTFOLD
ENERGI

Østfold Energi
Kalnesveien 5, Grålum, telefon 69 11 25 00
www.ostfoldenergi.no